Ner 37. z Warszawy Roku 1795.
d. 12. Maia we Wtorek.

KORRESPONDENT WARSZAWSKI y ZAGRANICZNY.

Od granic Polskich d. 26. Kwietnia. W Rydze znaczne szkody Dzwina za rozpuszczeniem lodow, tego Roku poczyniła. Wzniesienie się tey Rzeki i gwałtowny pęd gęstey kry do 40. Domow porwał i w nurtach zagrzebł, a woda przerwawszy cytadelli tameczney wały, nie mało armat z mieysc swych uniosła, i z tych niektóre zupełnie zginęły. Ludzie nadbrzeżni, oprócz kilku przez gwałtowny zalew pochwyconych, uratowali przecie życie, ale przez 24. godzin w nayWiększym niebespieczeństwie zostawali.

Z Poznania d. 4. Maia. Król Pruski pod datą 28. Kwietnia przez Kamerę woyskową w Poznaniu będącą, wydał nowe obwieszczenie względem zakazu wywożenia zboż wszelkich za granicę, a osobliwie z Prus południowych do Polski, zaostrzaiąc karę na tych, którzyby się temu rozkazowi sprzeciwili, tak dalece, iż odważaiący się wywozu, nie tylko zboże samo, ale konie, wozy, lub statki wodne utraci, a takowy cały zabor donoszącemu iako własność iego ma być przysądzony. W tymże obwieszczeniu przykazano, aby tak woysko,

iako też urzędy wszelkie, akcyzy i cła naypilnieyszą baczność miały, iżby żadne zboże za granicę nie było wywożone.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

ANGLIA.

Z Londynu dnia 24. Kwietnia. Wyprawiona ztąd Flotta do Ameryki w Miesiącu ieszcze Lutym, aż dopiero smutną wiadomością nas przeraziła. Rozproszone iey od gwałtowney burzy okręta iedne poroztrącały się o ſkały, drugie zagnane są na puſte mielizny, częsć iednak z tychże okrętow po długim błąkaniu się przecie do Lizbony szczęśliwie zawinęła. Ludzi do 7. tysięcy w tak nieszczęśliwym przypadku zginąć miało. Rząd wyśle inne korpus do Ameryki z 10. tysięcy ludzi złożone, ale ta wyprawa, chyba w iesieni do ſkutku przyidzie.

Nie dawno zawinął okręt nasz ieden do Liverpool, i donioſł, że Francuzi opanowali wyspę naszą Grenadę między Antillami w Ameryce leżącą.

Tu w Anglii woyſko ſtoiące bliſko Seaford w Hrabſtwie Oxford na wiele odważyło się rozwięzłości. Uderzono allarm. Obywatele Miaſta Seaford zalęknieni, coby się działo nie wiedzieli, alić wpadli hurmem żołnierze na ulice i do domòw, gdzie wszyſtką żywność, iaką tylko znalezli, Oby-

watelom gwałtem wydarli. Nazaiutrz pomaszerowali do Newhawen, gdzie wszyſtką mąkę zabrawszy, lecieli hurmem do młynu, w którym gdy nie znalezli nic zboża, rzucili się do zburzenia iako niepożytecznego próżniaka, lecz nadciągnęło w tym czasie właśnie korpus artylleryi, i zbuntowanych od niegodziwego zapędu odegnało. Przez takową zbroyną siłę Miaſta Levis, i Brigthelmſtone, króre niebeśpieczeńſtwu podlegały zrabowania, są szczęśliwie ocalone.

Czynności Parlamentu.

W Izbie niższey obronę sprawy zmyślonego Proroka Brothers, wziął na się P. Halhed. Przyrzekł ten mówca okazać niewinność tym pewnieyszą Brothersa, im złośliwiey, iak twierdził, ieſt prześladowany. Jedni, mówił on, poczytaią go za winowaycę ſtanu, drudzy maniakiem zowią, ia zaś wielkim go zawsze głosić będę człowiekiem. Y owszem niech bezbożność iakie może wywiera nań potwarze, ia dopraszać się nieprzeſtanę, iżby puklerzem sprawiedliwości ubeśpieczona była niewinność. Dopraszał się zatym o wyznaczenie tym końcem Deputacyi, lecz wniosek takowy odrzucony zoſtał.

Na Sessyi dnia 13. Kwietnia. Długie spory względem opłaty za liſty wiele czasu zaięły. Reprezentanci ludu mieli prawo 10. liſtow na dzień pisać franco, a 15. odbierać. P. Tarleton uſkarżał się na uſzczerbek ztąd wypływaiący ſkarbu, którego przez

opłatę powszechną od wszyſtkich znaczniey-by się pomnożyła intrata. Twierdził, że dochod w Anglii z liſtow ogulny pospolicie bywa 627,000. funt: szter: około 25. millionow złotych, a czyſtego zyſku wytrąciwszy opłatę Officyaliſtow i inne wydatki, do ſkarbu wchodzi 39,000. fun: szt: Dodał, iż każdy Parlamentowy człowiek ſkoro ma dochodu rocznego 300. funt: szt: może wybornie opłacać pocztę.

PP. Dent i Courtenay wnieśli proiekt reformy ſtacyi pocztowych, iż niektòrzy Sekretarze Poczt własnych liſtow po 300. wyprawuią, i przy nich nawet Xięgi, zwierzynę, oſtrygi &c. posyłaią, przez co szkody ſkarbowi przynaymniey 30. tysięcy fun: szter: do Roku wypada. Przyrzekł takowe zaſkarżenie dowodami naypewnieyszemi ſtwierdzić. Naſtąpiły więc głosy i 53. przeciwko 41. otrzymały przewagę, aby takowe doniesienie oddane było pod examen Deputacyi umyślnie na to uformowaney.

Dnia 23. Kwietnia pamiętna owa, iakiey w dzieiach podobney znaleść trudno, sprawa Gubernatora Indyi wschodnich P. Haſtings dokończona zoſtała. Wszyſtkie galerye w Weſtminſterhall napełnione były niezmiernym płci oboiey zgromadzeniem.

Po prawey ręce tronu był w loży Stadhuder z familią swoią, Posłowie zaś obcy, a między innemi Turecki w innych lożach oczekiwali końca tak nieſłychaney sprawy. Więcey niźli 400. z niższey izby na ław-

kach swych siedziało Reprezentantow, a zaś Parow krzesła zaymowały naypierwsze Damy, które zdawało się, iakoby na to iedynie wszystek swóy przemysł nasadziły, aby przepychem i osobliwością stroiow pociągnęły wszystkich na się oczy.

Gdy Pan Fox i inni Deputowani z niższey izby, tudzież Parowie, którzy iako Sędziowie dawać swóy wyrok mieli, swe zasiedli mieysca, stanął obwiniony Hastings i pareczńicy iego. Kazano więc aby obżałowany z całą rękoymią swoią na ustęp wyszedł. Zatym Kanclerz W. głośno czytał 16. pryncypalnych artykułow oskarżenia, a potym u każdego z osobna Sędziego pytał: Co WPan mówisz? *Warren Hastings czyli iest winny, lub nie winny zbrodni zadawaney mu od izby niższey, a która w artykule iest wyrażona 1?*

Powtóre czyli iest winny zbrodni w Artykule drugim zawartey?

Potrzecie, czy winny co się tycze summ wydartych od Roku 1772. do Roku 1794.

Po czwarte. Względem 2. lacks (każda czyni 100,000. Rupii, a każda Rupia około 20. złł:) wydartych Xciu Rajah Cheitsing? &c.

Z członkow izby wyższey 120. tylko dawało wyrok 29. Parow, inni wszyscy bądź że niechcieli sprawować funkcyi Sędziow, bądź że w Roku dopiero 1788. weszli do wyższey izby, przeto się w tył usunęli tronu.

Każdy z Parow, zacząwszy od naymłodszego Lorda Douglas, zdiąwszy kapelusz i prawę rękę do piersi przykładaiąc, na pytania W. Kanclerza odpowiadał. Na móy honor *winny* ieſt, lub *nie winny*. Gdy wszyſtkie były zebrane kreſki, ogłosił Kanclerz, iż Haſtings większością zdań uwolniony ieſt od winy. Gdy wszedł Haſtings do Sali i zaraz przed kratkami ukląkł, podnieść go kazał W. Kanclerz i rzekł: Panie Haſtings, oznaymuię WPanu, że ieſteś wyrokiem Sędziow uwolniony od wszelkich zarzutow, które ci niższa Izba zadawała. Wolny zatym ieſteś, ale pod kondycyą, żebyś opłacił koszta na sprawę wydane. Schylił się niſko i odszedł. Trwała ta ceremonia od 12. godziny do 3ciey.

Twierdzą, że expensa prawne, tego proceſsu wynosić miały do 150. tysięcy funt: szt: (6. millionow zł: Poll:) Mimo takowe iak żartuią w Anglii, krwi upuszczenie, ieszcze ten moralnie chory do zdrowia przychodzący, tyle będzie miał wigoru, że wybornie iako ieden z naywiększych Parow Angielſkich będzie mógł figurować, do ktorey doſtoyności mówią, że wkrótce będzie wyniesiony.

Ten proceſs trwał 7. lat i 2. Miesiące. Zaymował oprócz Parlamentowych, ieszcze 149. Seſsyi Trybunału. Pan Edmund Burke, który tyle mocnych przeciwko zdzierſtwom Haſtingsa oſkarżeń zanosił, przytomny nie był na oſtatniey ſentencyi.

O bogactwach tego dziś wolnością udarowanego niegdyś Indyi Gubernatora wiele tu mówią. Łożko wspaniałe, które on dawniey Królowey darował, naypięknieyszą iest z meblow Królewskich w Windsor ozdobą. Wie publiczność, że przysłane mu były z Bengali dwa tuziny krzeseł z kości słoniowey złotem nabiianey, które tak były kosztowne, iż w Indyach samych kosztowała sztuka po 135. fun: szt: (po 5400. złł:) Te gdy transportowane są do Anglii, Hastings będący w więzieniu, aby na się nieściągnął złey opinii, przyiąć niechciał, i dla tego na aukcyi są przedane iednemu z Officerow Indyi wschodnich po 30. funt: szterlingow.

FRANCYA

Reszta z Monitora Nro 16. przełożonych Uwag.

Chociaż Malkontentow zamachy zmierzaiące do strasznego Rzpltey zakłócenia, szczęśliwie znikczemnione zostały, iednak nie iesteśmy ieszcze pewni od wybuchnięcia nowych buntów.

Zle myślący, mówi Monitor, zmierzaią do nowych buntow knuiąc zawsze okropne spiski. Mniemaymy tylko na moment, żeśmy iuż bespieczni, to tym sroższym niebespieczeństwem oyczyznie zagrażamy. Pokażmy na moment słabość, to wolność na nowo zgnębiona i krwią oblana, ponurą kray cały powlecze żałobą.

Konwencya Narodowa zawsze iest celem

ftarań przeciwnikow dążących na zniszczenie iey władzy. Nieuftannie więc musi czuwać na wszelkie przypadki. A któż tego nie wie, że się tli ogień w zarzewiu. Twierdzić można, że się od *Var* i *Garumny* wszyscy złośliwi do Paryża ściągnęli, ktorzy w związku z fakcyoniftami tego potężnego Miafta usiłuią południową Francyą zakłócić, aby fyftemę poftrachu, a potym i godność Królewfką znowu do Francyi wprowadzili. Nie trzeba tego ukrywać, iż terroryftami nie inni są, iak tylko armie Royaliftow. Gdyby Konwencyi powiedziano, że biedne Kobiety, które ftratę szacownego swego opiekuna *Robespierra* opłakuią, mówią o nieiakichści obrótach, aby tron we Francyi znowu uformować, gdyby doniesiono, że na pewnym Przedmieściu Klub Insurrekcyiny formuie się, i że w nim, iak nieomylna rzecz ieft, dwoch nawet Deputowanych prezyduie, ktorzy oftatniego rozkazu aresztu unikneli, gdyby iey przekładano, iż wszyftkie te zamachy w związku z obcemi układami w zamiarze maią dokonanie mordu nad Konwencyą Narodową, tedyby te doniesienia podobno miano za chymeryczny poftrach. Ale cóż to szkodzi, gdy te pogłofki iedynie do tego dążą, aby Konwencyą czuyną i uftawnie gotową na wszelkie niebeśpieczeńftwa utrzymać (gdyż my nie mamy dotąd innego Rządu) to ieft ani reprezentacyi Narodowey, ani Republikańfkiego, prócz

Konwencyi, a ta iedna tylko przyzwoita nam, i godna ieſt wielkiego ludu.

Z Paryża d. 19. Kwietnia. Merlin de Thionville znowu odiachał w Charakterze Reprezentanta ludu do Armii nad-Reńſkiey. Mówią, iż opatrzony ieſt zleceniami ſtosownemi do okoliczności zawierania pokoiu.

W *Breſt* przygotowania idą nayżywiey. Do *Antilli* i Wschodniey Indyi przeznaczone okręta maią wkrótce podnieść żagle.

Znany Hiszpańſki *Cabarrus* Ociec piękney *Talliena* żony, przybył tu. Mówią, że ten ſkarbu Hiszpańſkiego ſławny dozorca, łatwo tu negocyacye Dworu tamecznego uſkuteczni, zwłaszcza, że razem przybył z nim Pan *Occariz*, który przed wybuchnięciem woyny rezydował w Paryżu w charakterze Poſła.

Za wniesieniem do Konwencyi przez Obywatela *Merlin de Thionville* imieniem Deputacyi ocalenia proiektu Zasad Nowey Konſtytucyi Francuzkiey dekretowane takowe zasady, i ogłoszone ludowi przy naywiększych oklaſkach zoſtały. To interessuiące Konwencyi uſtanowienie w naſtępuiących wyrażone ieſt punktach.

Deklaracya zasad eſſencyalnych porządku Towarzyſtwa Ludu, i Rzeczypoſpolitey.

Uważaiąc Konwencya, iż nayprzyncypalnieyszą ieſt zasadą wszelkiego porządku w

towarzyſtwie ludzkim, i Obywatelow powszechnego uszczęśliwienia gruntem ſą Obyczaie dobre, i nie odmienne nigdy reguły fundamentalnych praw pewnych, roztrząsnąwszy oraz, iż takowe obyczaie dobre owocem są edukacyi, nauk, i uſtanowień publicznych, a nawet skutkiem są przyzwyczaienia się i czasu, maiąc oraz i to na baczności, że prawa mądre są wypadkiem głębokiego namyſłu, i że pewność ich exekucyi ugruntowana ieſt na samych tylko dobrych obyczaiach, będąc prócz tego przekonana, że tychże praw niewzruszone zasady, przynaymniey na czas mogą zaſtąpić owe dobrych obyczaiow zaszczepienie w całym Narodzie, które wydoſkonalone długą deliberacyą, na świątości praw gruntownie zasądzać się powinny, a maiąc oraz na pilney baczności i to Konwencya, że epocha takowych zasad ogłoszenia zdaie się być teraz nayprzyzwoitszą, gdy naywiększe widzieć się daie niebeśpieczeńſtwo z pogwałcenia tak wielkich szczęścia ludzkiego filarów, iakiemi są dobre obyczaie i prawa. Ta to ieſt szanowna epocha, gdy sentymenta żałosne ogarnęły wszyſtkich poczciwych Obywatelow serca, a uſta w iękach zoſtaią ubolewaiących nad owemi zdrożnościami, które płodem są fatalnych błędów, ta ieſt epocha, która daie niewzruszoną moc odwieczney prawdzie panowania na swym tronie, dowodzi, iż ieśli złość, rozwięzłość, i zdrada usiłuią

wszelkie pomyślności ludzkiey śrzodki uczynić wątpliwe, i nieiako na problemata przetworzyć, to iest owę ludzkość, ow patryotyzm, i owę prawdziwą Człowieka mądrość, która iego uszczęśliwienie stanowi, to tym silniey mszcząc się o krzywdę znieważoney ludzkości tenże sam prawdziwy Patryotyzm w towarzystwie z mądrością spieszyć powinny, aby wszelki opor zwalczyły, i nakoniec towarzystwu ludzkiemu nadały ow niewzruszony fundament prawideł niepodległych zepsuciu i odmianie żadney. Tym iedynie końcem ogłasza Konwencya zasady fundamentalne i towarzystwa ludzkiego, i Rzeczypospolitey Francuzkiey.

ARTYKUŁ PIERWSZY.

Lud naywyższą Rządu władzę maiący we Francyi, iest to zbior Obywatelow ze wszystkich Departamentów bez różnicy stanu, professyi i maiątku. Żadna Sekcya, albo część ludu, żaden stan albo professya, żadne towarzystwo lub zgromadzenie, bądź liczne, bądź mnieysze, nie iest ludem Francuzkim, a ktokolwiek przeciwnie mówi, albo iest słabego rozumu, albo Impostor, albo łotr. Ow, który mówić usiłuie Obywatelom o ich prawach, nie wspominaiąc im o ich obowiązkach, czyli powinnościach, iest albo Podchlebca, który ich oszukuie, albo zdzierca, który łupow szuka, albo Człek dumą odęty, który chce w niewolnicze ich zaprząc iarzmo. Prawdziwy ludu Przyia-

ciel ten tylko ieſt, który mu odważnie twarde nawet przekłada prawdy, a takiego lud powinien kochać, szanować, i w elekcyach wszelkich do urzędow nad innych przekładać.

ARTYKUŁ DRUGI.

Równość względem praw między Obywatelami ieſt zasadą fundamentalną Rzeczypospolitey. Nierówność zaś z iedney ſtrony między talentami, z drugiey między pomiernym światłem rozumu, tudzież między przemyſłem i niezdatnością do niczego, między pracowitym godziwych obrotow użyciem, i nieczynnym leniſtwem, między oſtrożną trzezwością, i nieumiarkowanym żarłoctwem, między poczciwością i oszuſtwem, między cnotą i wyſtępkiem ieſt w Rzpltey daleko barziey, niż w innym iakimkolwiek Rządzie, prawem natury essencyalnym, i dobrych obyczaiow zasadą.

ARTYKUŁ TRZECI.

Gdy wolność iakieykolwiek czynności nie czym innym ieſt, tylko to iedynie działać, co drugiemu nie szkodzi, zatym nie może ona wprowadzać bezkarności spraw zbrodniczych.

ARTYKUŁ CZWARTY.

Także wolnosć gromadzenia się spokoynie, żadney niedozwala bez-karności wyſtę-

pków lub zbrodni, ieśliby w tychże Zgromadzeniach popełnione były. Moc przyzwoitey organizacyi, deliberowania, i stanowienia nowych układow należy do samych tylko Zgromadzeń upoważnionych od samego prawa, a takowe Zgromadzenia ziednoczone będą w tey formie, na tych mieyscach, w owych dniach i godzinach, które są przepisane. Każde inne pod iakimkolwiek bądź nazwiskiem zebrać się mogące kupy, ieśliby odważyły się zakładać rady, i stanowić iakiekolwiek przepisy, zgraią tylko iest zakazaną, a skoroby kto nakazów od niey wydanych słuchał, końcem sprzeciwienia się prawu i Urzędom postanowionym, takowe zgromadzenie iest prawdziwie buntownicze. Zaden illegalny ziazd, żadne tłumy, żadne wzruszenia do rokoszu dążące, nie mògą znaleść wymowki przez używanie na złe prawideł do insurrekcyi zastosowanych. A gdy nie może inaczey wzniecona być insurrekcya, chyba gdy rząd zgwałci prawa ludu, zatym buntem ona iest ukarania godnym, póki to przestąpienie praw ludu z strony Rządu nie będzie formalnie uznane, i przez większość głosow Zgromadzeń pierwiastkowych całey Rzeczypospolitey legalnie zwołanych ogłoszone nie będzie.

ARTYKUŁ PIĄTY.

Każdę systema Rządu albo Prawodawstwa ku temu dążące, aby do Francyi ter-

rorizm wprowadzić, albo na śmierć ſkazać, prześladować, lub oſtawić zebrany w massę iakikolwiek ſtan, professyą, lub urzędy, także kto inną między lud wprowadzić zechce różnicę, iak tylko owę, która ieſt między złemi ludźmi, i zaszczytem cnotliwych Obywatelow, kto między Członkami Narodu nieprzyiaźni i nienawiści sentymenta wprowadzać zechce, ktò zaszczycać imieniem Patryotow odważy się ludzi, nie maiących żadnych obyczaiow, dalekich od cnoty i ludzkości, ktò się targnie na odmianę lub zupełne zepsucie zasad moralności naturalney, kto wprowadzać będzie denominacye, zwyczaie, albo znaki schadzek partykularnych, wszyſtko to za zbrodnią poczytano będzie. A zatym wszyſtkie mowy, pisma, opinie, deliberacye, adressa, albo petycye, do rozszerzenia tego syſtema zmierzaiące, wyſtępkiem będą. Każde wzywanie drugich, i każde śrzodki przedsięwzięte do przywrócenia Królewſkiey władzy, tudzież wszyſtkie obelgi wyrządzone powierzchownym i generalnym Republikanizmu znakom, także wszyſtkie mowy, petycye, pisma, adressa, lub deliberacye do tego celu dążące, są wyſtępkiem.

(Ciąg dalszy w naſtępuiącym Nrze.)

Z** Nantes d. 4. **Kwietnia. Lubo zawarty iuż pokoy z Generałem Insurgentow *Charette*, iednak to ieſt rzecz niezrozumiana, iż na drogach porozſtawował dywizye swego woyſka od *Vendée*, aż do naszego Mia-

ſta, które bronią tu dowozu zboża i wszelkiey żywności. Ztąd wielki tu niedoſtatek. Ledwie ci chleba maią, którzy go zapłacić mogą funt po 4. aż do 5. liwrów. (od 6. do puł osma złotego).

HOLLANDYA

Z Zwoll d. 20. Kwietnia. Do punktow, które Rzplta Francuzka względem uznania Hollenderſkiey niepodległości do Hagi poſłała końcem zawarcia aliansu, maią też i naſtępne należeć.

1mo. Cała Prowincya *Zeelandya* ma się podobnego losu spodziewać, iaki przeznaczony będzie dla Auſtryackiego Niderlandu.

2do. Batawowie maią 12. liniowych okrętow, i 16. Fregat, i więcey tak okrętow iako i fregat dla Rzpltey Francuzkiey, ieśli tego potrzeba wyciągać będzie, przyſtawić.

Z Hagi d. 28. Kwietnia. Dekret nakazujący, aby nie wprzód liſty do Hamburga i Niemiec były ztąd odsyłane, ażby wprzód one tu przeczytano, zoſtał uchylony.

Obywatel *Blauw* Miniſter nasz do Francyi poiechał znowu do Paryża dla doniesienia Konwencyi odpowiedzi od Generałnych Stanow na podane kondycye.

Mówią, iż dwoch Deputowanych z Prowincyi *Zeelandyi* poiechało do Paryża, która to Prowincya względem nowych układów naybarziey ieſt interessowana.

Prezydentem na mieyscu Pana *Kampenaer* Obywatel *Hohendorp*, a Vice-Prezydentem Obywatel *Gevers* Generalnych Stanow ieſt obrany.

NIEMCY.

Z Wiednia d. 22. Kwietnia. Nadzieia prędkiego pokoiu, którego pośrzedniczką ma bydź Toſkania, codziennie się wzmaga.

Rzecz ieſt ciekawa, iaki teraz obrot wezmą interessa Polſki. Ta ciekawość tym bardziey się teraz powiększa, gdy iuż od nieiakiego czasu przebiegać zaczęli Kuryerowie między Wiedniem i Peterzburgiem.

Z Monachium donoszą, że Papiezki Nuncyusz Doglio dług śmiertelności wypłacił.

Hrabia *Lucchesini* Miniſter Króla Pruſkiego z okoliczności zawartego pokoiu między Francyą i Prussami dawał wspaniałą ucztę.

Z Minſter d. 28. Kwietnia. Liſty z Paryża donoszą, że Konwencya dnia 21. Kwietnia wydała Dekret, mocą którego Szwedzki Miniſter Baron *Stael Holstein* dnia 24. Kwietnia w charakterze extraordynaryinego Ambassadora Szwecyi do Francuzkiey Rzpltey ma być przyięty.

SZWAYCARYA.

Z Bazylei d. 18. Kwietnia. Znayduiący się tu Francuzki Ambassador zawartego pokoiu między Francyą i Prussami z ſtrony Konwencyi odebrał ratyfikacyą. Oczekuiemy także przybycia Podpułkownika *Meyerink* z Ratyfikacyą Pruſkiego Dworu, które natychmiaſt wymienione zoſtaną.

DODA-

DODATEK DO NRU 37.
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO
w Sobotę d. 12. Maia Roku 1795.

Z Torunia d. 25. Kwietnia. Z Nitawy donoszą, że Piltyńſki Powiat wyſłał 2ch Deputowanych do Peterzburga z aktem poddania się, i że Xiąże Kurlandyi zrzekł się swego Xięſtwa. Kurlandſki Burgrabia Hoven, ieden z Deputowanych do Peterzbuga, otrzymał order S. Alexandra Newſkiego.

Pan Mirbach, który się przeszłego roku przyłączył do rewolucyi, a po uspokoieniu tey oddany był do sądu Kurlandzkiego, wyrokiem tegoż sądu za niepodpadaiącego żadney karze uznany, i takowy wyrok posłany do Peterzburga.

ANGLIA.

Z Londynu 24. Kwietnia. Wniesiono do Parlamentu, aby i ludowi obmyslić ulgę i krolowey Milicyi, z przyczyny teraznieyszey mocno drogiey żywności, podwyższono culag, osobliwie zaś, aby porcye chleba większą miały wagę. Poszło to w deliberacyą.

Gdy bill zabeśpieczaiący Hollenderſkie własności w Anglii, przeczytany był drugi raz, Generał Malcod użalał się na nie-

dbałość Miniſtrow, iż ci nie wprzód baczni na to byli, aż póki większa część maiątku Hollendrow do niższey Elby, Gdańſka i innych miaſt uwieziona nie zoſtała.

Pan Wilbeforce przyrzekł wciągu 14. dni nowy proiekt do pokoiu z Francyą przynieść.

Zapewniaią niektórzy, iż przybył Poseł z Paryża do Londynu dla zważenia energii Angielſkiey i ſkłonności do pokoiu.

Liſty z Portugalii donoszą, iż tameczny Rząd znowu chce weyść w traktat neutralności z Francyą. Przed nieiakim czasem Dwor Portugalſki oświadczył się w gabinecie Hiszpańſkim, aby woyſka Portugalſkie przy armii Hiszpańſkiey będące, nazad się wróciły, oraz aby Hiszpania za koszta woienne pewną summę Portugalii wypłaciła.

Na wyspie Francuzkiey Cayenne po otrzymanym nadaniu sobie wolności, znaczną przewagę uczynili Nigryci, tak, iż wielu Koloniſtow uciekać musiało.

We Srzodę Lord Fitzwilliam Irlandyi dawnieyszy Vice-Rey pierwszy raz Królowi prezentował się po swym ztamtąd powrócie.

Hrabia Bute w krótce odiedzie do Madrytu w charakterze Poſła.

Xżna Wallii w tych dniach przyimowała na tronie adresſy powinszowania od obu izb Parlamentowych, równie iako i od Miaſta Londynu.

Drukuią teraz w Anglii 158. rozmaitych gatunkow gazet, których w samym Londy-

nie 38. a w innych Anglii Miaſtach 72. w Szkocyi zaś 13. w Irlandyi 35. z pod prasy wychodzi. Z owych 38. które w Londynie drukuią, takich ieſt 12. gazet, które codzień, 10. które 3. razy na tydzień; dwie, które dwa razy, a 12. które po razu co tydzień wydawane bywaią.

B E L G I U M.

Z Bruxelli d. 26. Kwietnia. Rozruchy tu wszczynać się poczęły, ale za przybyciem Reprezentanta Lefevre uspokoione zoſtały. Dawniey tu rezyduiący Reprezentant Perez mówił do zgromadzenia tuteyszego w naſtępuiących wyrazach.

„Belgowie! nieprzeſtaię was od tego cza„su, iak między wami ieſtem, coraz le„piey poznawać, i mniemam, że tyle iuż „was poznałem, iż mogę charakter wasz „doſtatecznie określić. Wy nie lubicie Ce„sarza, lecz i Francuzow równie także nie „lubicie, albo iżbym tu prawdę wam po„wiedział, nie cierpicie, ani Francuzow, „ani Auſtryakow, ani Anglikow, ani Hol„lendrow, bo nazbyt samych siebie kocha„cie, i że równie apathia (nie cierpię„tliwość) iako i egoizm wasz charakter ſta„nowią.

Oprócz wielkiey liczby dębiny, i innych rodzaiow drzewa iuż na potrzeby Rzpltey Francuzkiey wziętego, ieszcze 80,000. sztuk wiązowego drzewa, które tylko być może naypięknieyszego, dla Artylleryi Francuzkiey naznaczono tu do ścięcia.

FRANCYA.

Z Paryża dnia 18. Kwietnia. Angielski Poseł, Pan *Eden*, wiele iuż miał taynych konferencyi z Deputacyą Ocalenia, między któremi iedna z tych trwała 3. godziny.

Ulice Paryża okazuią często smutne wyobrażenie, gdyż widać zgłodniałych ludzi powracaiących z domów piekarskich, przy których na próżno godziny strawi i oczekuiąc zasilenia.

Wzrastaiąca potrzeba znużonych niedostatkiem żywności porywa niektórych nawet aż do rozpaczy i szaleństwa, które bywało kiedy w nayokropnieyszych zamieszaniach, ztąd słyszeć się daią narzekania przeciwko teraźnieyszemu Rządowi.

Liczne i mocne Patrole ledwie mogą wstrzymać rozpaczaiących od wykonania gwałtownych zamysłów. Od kilku dni starano się z Temple syna Ludwika XVI. wyprowadzić, od którego lud spodziewał się, iż za osiągnieniem przezeń tronu, chleb mieć będzie. To rzecz iest naygorsza, że Journale codziennie piszą o przyiściu żywności, a przez to nadzieia i opinia ludu coraz barziey zostaie rozdrażniona, gdy każdego dnia na nowo iest zwiedziona.

Chłopi niechcą teraz swey mąki inaczey przedawać, iak tylko za gotowe pieniądze, a to nayczęściey za same złoto. Pewny dzierżawca w tych dniach wzbraniał się iednemu obywatelowi z Franciady, czyli *St Denis*, woru mąki przedać, gdyż ten mu srebrem za nią płacił. Reszta wiktuałów tak droga iest, że radby nie ieden przestał na chlebie samym, gdyby go tylko miał.

Dwu miliardowe assygnaty, które teraz chcą w cyrkulacyą wprowadzić, więcey ieszcze zaszkodzić Narodowemu kredytowi mogą, skoro zaś wolność nadana będzie, iak się spodziewaią za pieniądze lub assygnaty sprzedawać swe towary, to pewnie żaden assygnatow nie przyimie.

Sądzą powszechnie, iż pokóy z Hiszpanią aktualnie iest podpisany.

Papiery aresztowanego *Richarda Serizi* Autora pisma pod tytułem: *Publiczne oskarżenie*, który w ostatnim swym numerze nazbyt wolnie mówił przeciwko *Abbé Sieyes* na rozkaz Deputacyi Ocalenia zostały zapieczętowane.

W Dunkierce o pokoiu między Prussami i Francyą zawartym, doniesiono nayuroczyściey przy biciu z armat i odgłosie uroczystym wszystkich dzwonów. Od kilku iuż dni Damy nie noszą tu żadnych kokard Narodowych.

W niektórych z tuteyszych Zurnalów zamyka się pismo obywatela *Thouron* Generała Adjutanta przy zachodniey armii, w którym się następna wiadomość wyraża: „Niech żyie Rzplta, Generał „*Stofler* poddaie się oney. Generał *Canclaux* „pomaga mu do tak zbawiennego zamysłu. *Sto*-„*fler* żąda pokoiu. Przez 6. godzin był opasany. „Nic więcey teraz nie wypada, iak tylko Chouanów podbić, którzy wiele złego wszędzie czynią. „Ale gdy onych *Stofler* iuż przy sobie nieutrzy-„muie, tedy spodziewam się, iż w czasie 2ch mie-„sięcy woyna obywatelska we Francyi zaprzesta-„nie, i zupełnie się zakończy."

Z Angers pod datą 11. t. m. donoszą. Iż się woyska Republikantskie dowiedziały, że w *Chautoux* kupa Chouanów znayduie. Pomaszerowały więc szybkim krokiem na przeciwko nim, i przymusiły niektórych schronić się do wieży. Ta natychmiast od woysk opasana była. Choanowie żwawo się bronili, zatym Republikanie zniewoleni zostali uporczywością Chouanow około wieży ogień rozłożyć. Wolali więc Chouani, że się chcą poddać natychmiast, byleby tylko był ugaszony ogień. Zlitowali się Republikanie, i zalany płomień, wszakże gdy wleźli na drabiny żołnierze, zareczali Chouanow, iż naymnieyszego niebespieczeństwa lękać się niepowinni, ieśli tylko broń złożą, ale ci za-

miast poddania się, na nowo poczęli do Republikanów strzelać. Więc znowu naniecono ogień, od którego niektórzy zginęli, a niektórych litością zdięci Republikanie tak męszczyzn, iako i kobiet z płomienia wyrwali.

Wniesiono do Konwencyi, aby znowu przywrócić Paryzką Narodową Gwardyą w tym składzie, w iakim była za czasów *Lafayetta*. Składać się ma z Kawaleryi i Piechoty. Ta będzie się na bataliony dzieliła, z których w każdym po 752. ludzi rachować maią. Infanterya składać się ma z Granadyerów, Fuzylierów, i Strzelców. Kawaleryi Szwadron każdy po 240. głów liczyć będzie.

Z Havre pod datą 14. donoszą. Iż tamże przybył Amerykański okręt z znacznym ładunkiem Ryżu, który przy *Quessant* widział 12. Angielskich okrętów woiennych, które lubo o przeznaczeniu tego okrętu wiedziały, bynaymniey atoli nieprzeszkadzały w iego drodze.

Z Paryża dnia 19. Kwietnia. Na zapytanie wielu Francuzów, czemu to Bazylea, a nie raczey Paryż obrany został do negocyacyi pokoiu? Odpowiedział P. *Barthelemy*. Paryż nie byłby wolny od wpływu wielu kraiowych i zagranicznych partyi, i że daleko spokoynieysze iest mieysce do traktowania o pokoiu Bazylea, niżli Paryż.

Pewne pismo donosi o naszey zachodniey Pyreneyskiey armii, iż ta przez 11. dni bez chleba zostawała, i że żołnierz 6. uncyami ryżu, i 2. uncyami bobu, oraz porcyą octu i wodki kontentować się musiał.

W Strażburgu dekret względem rozbroienia Terrorystów uzupełniony, a wielu dawnieyszych Jakobinow aresztowano.

Zaden lud w porownaniu tak wiele nie ie chleba, iako Francuzki. W iednym dniu, iak uważa Deputowany *Röderer*, więcey w Paryżu ziadaią chleba, niż w Londynie przez dni 8. Przeciwnie zaś w Londynie na ieden dzień więcey wychodzi

mięsa niż w Paryżu za dni 8. Dobrze więc byłoby, abyśmy niedostatek chleba zastąpić mogli mięsnemi potrawami, lecz to nieszczęście, że ieszcze barziey mięsa brakuie, niżli zboża. Równie też i na rybach zbywa, do czego znacznie się przyłożył dekret nakazuiący osuszenia Stawow.

Gdy teraz iuż pokoy z Prussami zawarty, tedy 20,000 woyska od Sambre i Mozy odeyść ma do armii nad Mozellą stoiącey; która Luxemburg w blokadzie trzymać będzie.

Deputowany *Berie* oskarżony został o to, iż w stroiu Reprezentanta ludu częstokroć około Guilotyny tańcował.

Okazało się w Paryżu pismo pod tytułem: *Jedno słowo za dwóma osobami, o ktorych nicht nie myśli, a o ktorych raz przecie należałoby pomyślić.* Autor przez początkowe litery G. P. oznaczył imie swoie, dodaiąc, że iest z Sekcyi Rzpltey. Ubolewa nad nieszczęsnym losem dwoyga dzieci Ludwika XVI, które odłączone są od ludzkiego towarzystwa, i domaga się, iżby im niektórych słodyczy wolno było kosztować, któreby ustawiczną ich niewolą mogły ulżyć.

Donoszą listy prywatne, że się nowe po Paryżu rozeszły wieści, iż Ludwik młody uwolniony będzie, że się wkrótce ożeni, i na Królewski tron wyniesiony zostanie, ale nie we Francyi.

Wspaniały grobowiec w ogrodzie *Thuilleries* dla J. J. *Roușseau* dawniey kosztem niemałym erygowany, że psuł symetryą prześlicznego ogrodu, za rozkazem Dozorców tamecznych zniesiony został.

Ustawicznie przybywaią Kuryerowie do Deputacyi ocalenia od Posła naszego z Madrytu Obywatela Bourgoing. Reprezentant ludu Pelet odesłany został do wschodnio-Pyreneyskiey armii. Ma on sobie nadane pełnomocnictwo do zawarcia pokoiu, zostaie

przeto w ustawiczney korrespondencyi z Postem Bourgoing w Madrycie rezyduiącym.

Głoszą tu, iż w krótce z Sardynią i wielą Xięstwami Rzeszy Niemieckiey pokoy miec będziem. Już niektórzy zakłady stawią, iż przy końcu Julii powszechny pokoy nastanie.

Niektórzy Journaliści piszą, iż w traktacie pokoiu z Prusakami maią się ieszcze oddzielne artykuły zawierać. Treść ich atoli dotąd ieszcze nie wiadoma.

NIEMCY.

Z Osnabruka dnia 29. Kwietnia. Twierdzą, iż Pruskie Gwardye za 8. a naydaley za 18. dni ztąd do okolic *Minden* pomaszeruią, ztamtąd zaś do *Berlina* i *Potzdamu* marsz swoy obrocą.

WŁOCHY.

Z Liworno d. 18. Kwietnia. W *Bastyi* na Wyspie *Korsyce* wyszedł Ordynans, aby żaden okręt z portow tamecznych nie wypłynął. Wnoszą ztąd, iż Angielska Flotta zamyśla ważną iakąś wyprawę. Ten rozkaz między handluiącemi wielkie nieukontentowanie sprawił.

Lord *Harvey* Minister dawniey Angielski u Dworu Toskańskiego odebrał rozkaz od W. Xcia, aby z Florencyi wyiachał. Przynamniey w Liwornie na nieiaki czas chciał zostać, ale gdy i tam nie dozwolono, musiał więc oddalić się do Rzymu.